

För studenter och lärare vid LTH

Guide och checklista för att skriva populärvetenskaplig sammanfattning av exjobbet

Den populärvetenskapliga sammanfattningen av examensarbetet är ett obligatoriskt moment i exjobbskursen.

1, Syfte

Reflektion - Övningen ger dig tillfälle att ta ett steg tillbaka och betrakta ditt arbete ur ett vidare perspektiv.

Träning - Övningen är ett också ett tillfälle att öva upp din "elevators pitch" så att du kan beskriva ditt arbete på ett sådant sätt så att exempelvis arbetsgivare och samarbetspartners förstår och blir intresserade.

Synlighet - Sammanfattningen hamnar i ett webbflöde (när tekniken är klar) på bl a LTH:s utbildningssidor för att synliggöra ditt och andras exjobb gentemot arbetsgivare, befintliga studenter, blivande studenter och andra intressenter.

2, Tänkt läsare

Texten vänder sig till en allmänbildad vuxen med allmänt teknikintresse men utan närmare kunskap om ditt område.

3, Layout

Texten ska innehålla följande delar: rubrik, ingress och brödtext.

Rubriken bör vara kort och kärnfull och fungera som en "supersammanfattning" av vad ditt exjobb handlar om. Inte längre en rad/ca 100 tecken.

Ingressen ska med ett par få meningar locka till vidare läsning och/eller sammanfatta det viktigaste av ditt arbete på ett intresseväckande sätt.

Observera att det är rubriken samt ingressens inledning, runt 35 ord/200 tecken, som kommer att exponeras via webb feeden. Lagg därför ner lite extra arbete på dessa stycken!

Brödtexten är huvuddelen av artikeln. Inte mer än en A4, max 3000 tecken.

Övrig information som kommer framgå; titelförfattare, länk till själva exjobbet med originaltitel m.m. Det går bra att länka till t ex youtube-klipp.

4, Görs tillgänglig för alla

Tänk på att denna populärvetenskapliga sammanfattning läggs publikt i LUP och kan läsas av alla. Ev. känsliga faktadetaljer bör inte läggas här.

5, Frågor som bör besvaras

- Vad har du arbetat med? Har du kommit fram till något intressant? (Resultat)
- Vilka behov/problem adresserar du i ditt exjobb? (Behov)
- Varför är det relevant att komma till rätta med dessa problem/behov? (Nytta)
- Hur kan ditt arbete komma till användning? (Tillämpning och konsekvens)
- Finns det någon kuriös detalj att berätta om? (Överraskning)
- Eventuellt och i så fall kort: Hur gjorde du? (Redovisning)

6, Att strukturera stoffet

Texten ska inledas med det intressantaste och/eller viktigaste. Populärvetenskap läser man ju (bland annat) av intresse, inte för att man nödvändigtvis måste. Din uppgift är därför att fånga läsarens intressen och dra inom honom/henne i texten! Om spännvidden på ditt arbete är stort och vissa delar är viktigare eller intressantare, kan du istället/också lyfta "godbitarna" i ingressen och berätta om resten i brödtexten.

Alltså: medan vetenskapliga texter ofta avslutar med resultat och slutsatser vänder populärvetenskapliga texter på steken och inleder med resultat/slutsats/problem.

Överlag vinner texten på att metodbeskrivningen hålls mycket kort och hamnar längre ner – om någon till äventyrs vill upprepa dina experiment får de läsa själva exjobbet. (Men om metoden och experimenten är ovanliga kan man brodera ut texten om dessa).

7, Komma igång

Vissa tycker det är lättast att börja med brödtexten, som man därefter kokar ner till ingress och rubrik. Andra föredrar den omvända ordningen; att börja med sammanfattningen för att ringa in essensen av det egna arbetet. Då har man koll på sitt huvudbudskap och det blir lättare att lägga ut orden lite mer i brödtexten. Prova dig fram.

8, Fler skrivtips

- Exemplifiera! Peka på ett konkret exempel för att förklara något abstrakt. Vardagliga exempel som läsaren kan relatera till är lättare att ta till än generella resonemang som lätt glider förbi.
- Sätt in i ett större sammanhang, till något som läsaren kan relatera till och som hjälper honom/henne att förstå varför ditt arbete är relevant: t ex "varje år dör x personer av sjukdomen y", "Avgaser från bensindrivna fordon innehåller det giftiga ämnet z".
- Andra stilistiska grepp som är tacksamma att ta till är metaforer ("regnskogar är jordens lungor"), och scenarier, typ "tänk om" ("Om det inte fanns något syre i atmosfären så...", "Om vi kunde resa i tiden").
- Undvik helst facktermer - men om de är nödvändiga förklara dem väl. Undvik dock helst facktermer helt i början så att de inte stoppar upp läsningen. Ibland kan det passa med ett snabblexikon i slutet.

- Använd ett levande språk! Med levande språk menas bl a att variera återkommande ord och begrepp, även om de blir ovetenskapliga. Använd gärna vardagliga ord. Skriv element istället för radiator, till exempel.
- Korta meningar är lättare att läsa. Enkla ord fattar man snabbare. Även meningarnas längd kan behöva varieras.
- Wow! Oj! Usch! Till skillnad från vetenskapliga texter, appellerar populärvetenskap till läsarens känslor. Viktiga ämnen bör beröra. Låt gärna ditt engagemang komma fram i texten.
- Läs texten högt för dig själv, både i slutet och under resans gång. Vissa tycker att det då blir lättare att upptäcka märkliga formuleringar eller ologiska resonemang.
- Till sist: be en utomstående (granne? faster?) att provläsa texten och ge feedback.

Checklista för bedömning

Rubrik och/eller inledning fungerar som är en kortkort sammanfattning av exjobbets viktigaste delar/resultat.

Hela texten är skriven på ett populärvetenskapligt sätt.

Texten ger svar på åtminstone de fyra första punkterna under stycke fem.

Rubrik och brödtext överstiger inte angiven tecken-begränsning.

Juni 2014, uppdaterad oktober 2014

Kommentarer? Kontakta Kristina Lindgärde, pressansvarig LTH, kristina.lindgarde@kansli.lth.se, 046-222 07 69